

**SK**

**SK**

**SK**



EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 20.10.2010  
KOM(2010) 580 v konečnom znení

**SPRÁVA KOMISIE  
EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE**

**o zárukách krytých všeobecným rozpočtom  
Stav k 31. decembru 2009**

SEK(2010) 1218

**SPRÁVA KOMISIE  
EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE**

**o zárukách krytých všeobecným rozpočtom  
Stav k 31. decembru 2009**

## OBSAH

|      |   |    |
|------|---|----|
| 1.   | Úvod.....   | 4  |
| 2.   | Druhy operácií krytých rozpočtom EÚ .....   | 4  |
| 3.   | Udalosti po poslednej správe k 30. júnu 2009 .....  | 5  |
| 3.1. | Podpora platobnej bilancie určená členským štátom, ktoré nie sú členmi eurozóny... 5                        |    |
| 3.2. | Makrofinančná pomoc .....   | 6  |
| 3.3. | Euratom.....  | 6  |
| 3.4. | Záruka v rozpočte EÚ na vonkajšie financovanie EIB .....  | 6  |
| 3.5. | Európsky finančný stabilizačný mechanizmus .....  | 6  |
| 4.   | Údaje o rizikách krytých rozpočtom .....  | 7  |
| 4.1. | Vymedzenie rizika .....   | 7  |
| 4.2. | Riziko spojené s členskými štátmi .....   | 8  |
| 4.3. | Riziko spojené s tretími krajinami .....  | 9  |
| 4.4. | Globálne riziko kryté rozpočtom .....   | 10 |
| 4.5. | Vývoj rizika.....   | 10 |
| 5.   | Nesplácanie, aktivácia záruk a nedoplatkov rozpočtu .....   | 12 |
| 5.1. | Platby z peňažných zdrojov .....  | 12 |
| 5.2. | Platby z rozpočtu.....  | 12 |
| 5.3. | Aktivácia Garančného fondu pre vonkajšie opatrenia .....  | 12 |
| 6.   | Garančný fond pre vonkajšie opatrenia.....  | 12 |
| 6.1. | Spätne získané prostriedky.....   | 12 |
| 6.2. | Aktíva.....   | 12 |
| 6.3. | Cieľová suma .....  | 12 |
| 7.   | Hodnotenie rizík: hospodárska a finančná situácia tretích krajín s najvyššou mierou vystavenia riziku ..... | 13 |
| 7.1. | Ciele .....   | 13 |
| 7.2. | Metódy posudzovania rizika .....  | 13 |

## 1. ÚVOD

Cieľom tejto správy je monitorovať úverové riziká, ktorým je vystavený rozpočet Európskej únie v dôsledku poskytnutých záruk a úverových operácií vykonávaných priamo Európskou úniou alebo nepriamo prostredníctvom mandátu EIB na vonkajšie financovanie.

Táto správa sa predkladá na základe článku 130 finančného nariadenia, podľa ktorého je Komisia povinná *predkladať Európskemu parlamentu a Rade dvakrát ročne správy o rozpočtových zárukách a súvisiacich rizikách*<sup>1</sup>. Túto správu dopĺňa pracovný dokument útvarov Komisie obsahujúci súbor podrobných tabuliek a vysvetliviek (ďalej len „PDÚK“).

## 2. DRUHY OPERÁCIÍ KRYTÝCH ROZPOČTOM EÚ

Riziká kryté rozpočtom Európskej únie (ďalej len „rozpočet“) vyplývajú z rôznych operácií poskytovania úverov a záruk, ktoré možno rozdeliť do dvoch kategórií:

- úvery, ktoré Európska únia poskytuje na makroekonomické ciele, t. j. úvery v rámci makrofinančnej pomoci<sup>2</sup> (ďalej len „MFA“ – *macro-financial assistance*) tretím krajinám a v spojení s brettonwoodskými inštitúciami úvery na podporu platobnej bilancie (ďalej len „PB“) členských štátov, ktoré nie sú členmi eurozóny a majú ťažkosti s platobnou bilanciou<sup>3</sup>; a
- úvery na mikroekonomické ciele, t. j. úvery od Euratomu a najmä financovanie operácií Európskou investičnou bankou (ďalej len „EIB“), na ktoré sa vzťahujú záruky EÚ<sup>4</sup> v nečlenských štátoch („vonkajšie financovanie EIB“)<sup>5</sup>.

Na vonkajšie financovanie EIB, úvery od Euratomu a úvery od MFA sa od roku 1994 poskytuje krytie z Garančného fondu pre vonkajšie opatrenia (ďalej len „fond“)<sup>6</sup>, kým úvery v súvislosti s PB kryje priamo rozpočet. Fond je určený na prípady nesplácania úverov a na záruky za úvery poskytnuté nečlenským štátom alebo na projekty v nečlenských štátoch. Bol založený na tieto účely:

- poskytovanie „likvidnej rezervy“ s cieľom predísť požiadavkám na rozpočet vždy, keď dôjde k nesplácaniu alebo k oneskoreniu splácania zaručeného úveru; a

---

<sup>1</sup> Dokumenty KOM(2010) 188 a SEK(2010) 479 tvoria predchádzajúcu správu o zárukách krytých rozpočtom k 30. júnu 2009.

<sup>2</sup> Makrofinančná pomoc môže mať aj podobu grantov poskytnutých tretím krajinám. Viac informácií o tejto pomoci nájdete v správach Komisie KOM(2009) 514 a SEK(2009) 1279.

<sup>3</sup> Podobný mechanizmus vzťahujúci sa na všetky členské štáty eurozóny sa vytvoril 11. mája 2010 – európsky finančný stabilizačný mechanizmus (EFSM, zatiaľ nie je aktívovaný). Nariadenie Rady (EÚ) č. 407/2010 z 11. mája 2010, ktorým sa zriaďuje európsky finančný stabilizačný mechanizmus (Ú. v. EÚ L 118, 12.5.2010, s. 1).

<sup>4</sup> Najnovšie ustanovené na obdobie od 1. februára 2007 do 31. októbra 2011 rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 633/2009/ES z 13. júla 2009 (Ú. v. EÚ L 190, 22.7.2009, s. 1) („rozhodnutie o mandáte EIB na poskytovanie vonkajších úverov“), ktorým sa nahrádza rozhodnutie Rady č. 2006/1016/ES z 19. decembra 2006.

<sup>5</sup> Údaje týkajúce sa mandátov EIB sa uvádzajú v tabuľke A1 a odkazy na právne základy sa uvádzajú v tabuľke A4 v PDÚK.

<sup>6</sup> Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 z 25. mája 2009, ktorým sa zriaďuje Garančný fond pre vonkajšie opatrenia (kodifikované znenie), „nariadenie o garančnom fonde“ (Ú. v. EÚ L 145, 10.6.2009, s. 10).

- vytvorenie nástroja rozpočtovej disciplíny tak, že sa ustanoví finančný rámec na vypracovanie politiky EÚ pre oblasť záruk za úvery Komisie a EIB nečlenským štátom<sup>7</sup>.

V nadväznosti na zmenu a doplnenie<sup>8</sup> nariadenia o Garančnom fonde z roku 2004 sa v prípade, keď sa tretie krajiny stali členskými štátmi, krytie fondom na ne už nevzťahuje a riziko sa prenáša z fondu na rozpočet je priamo kryté rozpočtom. Rezervy fondu sa tvoria z rozpočtu a musia sa udržiavať na určitej výške percentuálneho podielu nesplatených sumy úverov a záruk za úvery krytých týmto fondom. Tento percentuálny podiel, známy ako cieľová sadzba, je v súčasnosti 9 %. Ak je vo fonde nedostatok zdrojov, prostriedky sa použijú z rozpočtu.

V roku 2007 sa zmenou a doplnením<sup>9</sup> nariadenia Rady zriadil nový mechanizmus vytvárania rezerv fondu. Tento mechanizmus funguje prostredníctvom ročných prevodov z rozpočtu a zahŕňa vyrovnávací mechanizmus na obmedzenie vplyvu požiadaviek na čerpanie z fondu (pozri aj oddiel 5.3).

V súvislosti so strednodobým preskúmaním externého mandátu EIB<sup>10</sup> sa v druhom semestri 2009 vykonalo externé hodnotenie s cieľom posúdiť fungovanie fondu a jeho parametre vrátane cieľovej sadzby. Hodnotiaca správa<sup>11</sup> potvrdila, že nový mechanizmus vytvárania rezerv splnil svoje ciele a že súčasná úroveň hlavných parametrov fondu je primeraná (predovšetkým cieľová sadzba).

### **3. UDALOSTI PO POSLEDNEJ SPRÁVE K 30. JÚNU 2009**

#### **3.1. Podpora platobnej bilancie určená členskými štátmi, ktoré nie sú členmi eurozóny**

Finančná podpora platobnej bilancie v druhom semestri 2009 bola v zmysle vyplatených súm opäť aktívna. Ďalšie tri operácie v celkovej sume 4,2 miliardy EUR sa uskutočnili v júli. Úhrada tretej tranže Maďarsku vo výške 1,5 miliardy EUR sa uskutočnila 6. júla 2009. Okrem toho sa 27. júla 2009 uskutočnila úhrada prvej tranže Rumunsku vo výške 1,5 miliardy EUR a druhej tranže Lotyšsku vo výške 1,2 miliardy EUR. Všetky tieto úvery boli financované postupom „back-to-back“ prostredníctvom emisie referenčných dlhopisov EÚ.

V roku 2009 sa v rámci finančného programu platobnej bilancie vyplatila celková suma 7,2 miliardy EUR, čo umožnilo EÚ obnoviť dôveru vo finančnú situáciu v troch členských štátoch, ktoré nie sú členmi eurozóny (Maďarsko, Lotyšsko a Rumunsko) a na ktoré mala finančná kríza výrazný dosah. V priemere sa už vykonalo 63 % úverových operácií, v súvislosti s ktorými sa prijalo rozhodnutie<sup>12</sup>. Očakáva sa, že zvyšná suma sa vyplatí v priebehu rokov 2010<sup>13</sup> a 2011.

---

<sup>7</sup> Hoci vonkajšie riziká sú úhrne kryté zárukami z rozpočtu EÚ, garančný fond slúži ako nástroj na ochranu rozpočtu EÚ pred rizikami platobnej neschopnosti. Súhrnná správa o fungovaní fondu sa nachádza v dokumente KOM(2006) 695 a v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie SEK(2006) 1460.

<sup>8</sup> Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2273/2004 (Ú. v. EÚ L 396, 31.12.2004, s. 28).

<sup>9</sup> Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 89/2007 z 30. januára 2007 (Ú. v. EÚ L 22, 31.1.2007, s. 1).

<sup>10</sup> Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o strednodobom preskúmaní externého mandátu EIB (KOM(2010) 173) a sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie (SEK(2010) 442).

<sup>11</sup> [http://ec.europa.eu/economy\\_finance/evaluation/completed/index\\_en.htm#external](http://ec.europa.eu/economy_finance/evaluation/completed/index_en.htm#external)

<sup>12</sup> Pozri tabuľku A3a v PDÚK.

<sup>13</sup> Počas prvého semestra sa vyplatila celková suma 1,5 miliardy EUR, z toho 500 miliónov EUR sa uhradilo Lotyšsku a 1 miliarda EUR Rumunsku.

### 3.2. Makrofinančná pomoc

Počas druhého semestra Rada rozhodla 30. novembra 2009 o nových operáciách MFA pre Arménsko<sup>14</sup>, Bosnu a Hercegovinu<sup>15</sup> a Srbsko<sup>16</sup> v podobe úverov a v prípade Arménska v kombinácii s grantom. Je pravdepodobné, že časť tranže úverov a grantu sa vyplátí v priebehu druhého semestra 2010.

### 3.3. Euratom

Úhrada tretej tranže úveru od Euratomu v Ukrajine<sup>17</sup> vo výške 10,335 milióna USD sa uskutočnila 15. októbra 2009. Úver bol financovaný prostredníctvom súkromného umiestnenia úveru metódou „back-to-back“.

### 3.4. Záruka v rozpočte EÚ na vonkajšie financovanie EIB

V rámci externého mandátu na roky 2007 až 2013 bola v druhom polroku 2009 výrazná aktivita, pokiaľ ide o počet podpisov a objem vyplatených úverov. V čase medzi 30. júnom 2009 a 31. decembrom 2009 bolo podpísané financovanie v sume 3 317 miliónov EUR (+ 39 %). Bolo možné pozorovať aj zrýchlenie tempa vyplácania úverov, pretože v uvedenom období sa vyplátila suma 1 855 miliónov EUR. Na konci roka 2009 sa celková suma úverov vyplatených v rámci súčasného mandátu rovnala sume 3 044 miliónov EUR.

### 3.5. Európsky finančný stabilizačný mechanizmus

V nadväznosti na krízu v Grécku prijali členské štáty a Rada v máji 2010 rozhodnutie o balíku opatrení na zachovanie finančnej stability v Európe vrátane prijatia európskeho finančného stabilizačného mechanizmu (EFSM)<sup>18</sup>.

Tento mechanizmus sa zakladá na ustanoveniach článku 122 ods. 2 zmluvy<sup>19</sup>. Jeho aktivácia podlieha prísnyim podmienkam v kontexte spoločnej podpory EÚ a MMF a na základe podmienok podobných podmienkam stanoveným v rámci MMF (riziko operácií v rámci EFSM bude kryté rozpočtom EÚ).

Ostatné opatrenia sa poskytujú priamo zúčastnenými členskými štátmi a pre rozpočet EÚ nepredstavujú riziko:

- finančná podpora Grécku pozostávajúca zo združených dvojstranných úverov poskytnutých členskými štátmi eurozóny v celkovom objeme 80 miliárd EUR. Sumu 30 miliárd EUR poskytuje MMF v kontexte spoločnej podpory EÚ a MMF, celková suma teda dosahuje výšku 110 miliárd EUR.

- európsky finančný stabilizačný mechanizmus (EFSM) sa zriadil s celkovým kapitálom 440 miliárd EUR. Záruky tomuto mechanizmu poskytujú jednotlivé zúčastnené členské štáty na pomernom základe.

---

<sup>14</sup> Rozhodnutie Rady 2009/890/ES z 30.11.2009 (Ú. v. EÚ L 320, 5.12.2009, s. 3-5)

<sup>15</sup> Rozhodnutie Rady 2009/891/ES z 30.11.2009 (Ú. v. EÚ L 320, 5.12.2009, s. 6-8)

<sup>16</sup> Rozhodnutie Rady 2009/892/ES z 30.11.2009 (Ú. v. EÚ L 320, 5.12.2009, s. 9-11)

<sup>17</sup> Rozhodnutie Rady 94/179/ES z 21.3.1994 (Ú. v. EÚ L 84, 29.3.1994, s. 41-43).

<sup>18</sup> Nariadenie Rady (EÚ) č. 407/2010 z 11. mája 2010, ktorým sa zriaďuje európsky finančný stabilizačný mechanizmus (Ú. v. EÚ L 118, 12.5.2010, s. 1).

<sup>19</sup> Článok 122 ods. 2 zmluvy predpokladá poskytnutie finančnej podpory členským štátom, ktoré majú ťažkosti spôsobené výnimočnými udalosťami, ktoré členské štáty nedokážu ovplyvniť.

## 4. ÚDAJE O RIZIKÁCH KRYTÝCH ROZPOČTOM

### 4.1. Vymedzenie rizika

Riziko, ktoré znáša rozpočet, vyplýva z nesplateného kapitálu a úrokov v súvislosti so zaručenými operáciami.

Operácie sa v prípade neplnenia pokrývajú z fondu, ak sa týkajú tretích krajín (55 % celkovej nesplatenej garantovanej sumy k 31. decembru 2009), a priamo z rozpočtu, ak sa týkajú členských štátov (úvery na podporu PB a úvery na alebo v prospech projektov v členských štátoch predstavujú zvyšných 45 % celkovej nesplatenej sumy garantovanej rozpočtom). Veľká časť garantovaných úverov, ktoré sa týkajú členských štátov, je výsledkom kôl rozširovania<sup>20</sup> a aktivácie systému strednodobej finančnej pomoci EÚ pre členské štáty, ktoré nie sú členmi eurozóny (nástroj PB).

Na účely tejto správy sa používajú dve metódy vyhodnocovania rizík, ktoré znáša rozpočet (či už priamo alebo nepriamo cez fond):

- Metóda výpočtu celkovej sumy nesplateného kapitálu pre dotknuté operácie k stanovenému dátumu vrátane vzniknutého úroku. Táto metodika umožňuje určiť celkovú mieru rizika znášaného rozpočtom k určenému dátumu pre všetky budúce platobné záväzky nezávisle od toho, kedy v budúcnosti sú platby splatné a či sú kryté fondom (pozri tabuľku 1).
- Rozpočtový prístup vymedzený ako „ročné riziko znášané rozpočtom“ je založený na výpočte maximálnej sumy splatných platieb, ktoré by musela EÚ zaplatiť v danom rozpočtovom roku za predpokladu nesplácania všetkých zaručených úverov<sup>21</sup>. Ročné riziko znášané rozpočtom je uvedené v tabuľke A2 v pracovnom dokumente útvarov Komisie.

---

<sup>20</sup> Podľa tretieho odseku článku 1 nariadenia o garančnom fonde sa po pristúpení krajiny k Európskej únii prenáša riziko za pôžičky z fondu na rozpočet.

<sup>21</sup> Na účely tohto výpočtu sa predpokladá, že nesplácanie pôžičiek sa nezrýchľuje, t. j. zohľadňujú sa iba splatné platby (pozri aj oddiel 1 PDÚK).



| Tabuľka 1: Celkové kryté nesplatené sumy k 31. decembru 2009 (v miliónoch EUR)  |                 |                |               |             |
|---|-----------------|----------------|---------------|-------------|
|   | Splatný kapitál | Vzniknutý úrok | Spolu         | %           |
| <b><u>Členské štáty*</u></b>  |                 |                |               |             |
| <b>MFA</b>  | 90              | 0              | 90            | <1%         |
| <b>Euratom</b>  | 427             | 3              | 430           | 2%          |
| <b>PB</b>   | 9 200           | 104            | 9 304         | 31%         |
| <b>EIB</b>  | 3 533           | 36             | 3 570         | 12%         |
| <b><u>Medzisúčet za členské štáty</u></b>   | 13 250          | 143            | 13 393        | 45%         |
| <b><u>Tretie krajiny**</u></b>  |                 |                |               |             |
| <b>MFA</b>  | 495             | 2              | 497           | 2%          |
| <b>Euratom</b>  | 54              | 0              | 54            | <1%         |
| <b>EIB</b>  | 15 691          | 119            | 15 810        | 53%         |
| <b><u>Medzisúčet za tretie krajiny</u></b>  | 16 239          | 122            | 16 361        | 55%         |
| <b>Spolu</b>  | <b>29 489</b>   | <b>265</b>     | <b>29 754</b> | <b>100%</b> |
| * Toto riziko je priamo pokryté rozpočtom. Patria sem aj úvery od MFA, Euratomu a EIB poskytnuté pred pristúpením k EÚ. |                 |                |               |             |
| ** Toto riziko je pokryté fondom.   |                 |                |               |             |

V tabuľkách A1, A2, A3 a A4 v PDÚK sú uvedené podrobnejšie informácie o týchto nesplatených sumách, najmä pokiaľ ide o stropy, vyplatené sumy a záručné sadzby.

V porovnaní so situáciou k 30. júnu 2009 sa celková nesplatená suma kapitálu a úrokov krytých rozpočtom zvýšila o 6 077 miliónov EUR na 29 754 miliónov EUR. Tento nárast bol spôsobený najmä sumou 4,2 miliardy EUR, ktorá sa vyplatila v rámci nástroja PB, a takisto zvýšením tempa vyplácania úverov EIB (1,8 miliardy EUR v druhom polroku 2009).

#### 4.2. Riziko spojené s členskými štátmi

Súčasnú riziká v súvislosti s členskými štátmi vyplývajú z úverov poskytnutých pred pristúpením a z aktivácie nástroja PB.

Na začiatku roka 2010 bude rozpočet znášať maximálne riziko súvisiace s členskými štátmi vo výške 890,1 milióna EUR (dané riziko predstavuje sumy splatné v roku 2010 za predpokladu, že nespĺňanie úverov sa nezrýchľuje). V tabuľke 2 sa uvádza, že Rumunsko

a Maďarsko sa medzi členskými štátmi nachádzajú na prvom, resp. druhom mieste, pokiaľ ide o ich nesplatenú sumu.

Tabuľka 2: Poradie členských štátov podľa expozície so zreteľom na maximálne riziko znášané rozpočtom na začiatku roka 2010 (v miliónoch EUR)

| <b>Poradie</b> | <b>Krajina</b>      | <b>Maximálne riziko<br/>(mil. EUR,<br/>zaokrúhlene)</b> | <b>% z celkového<br/>maximálneho rizika</b> |
|----------------|---------------------|---|---|
| 1              | Rumunsko            | 279,6   | 31,4%                                       |
| 2              | Maďarsko            | 196,3   | 22,1%                                       |
| 3              | Bulharsko           | 88,0  | 9,9%  |
| 4              | Česká republika     | 82,0  | 9,2%  |
| 5              | Poľsko              | 80,5  | 9,0%  |
| 6              | Slovenská republika | 65,6  | 7,4%  |
| 7              | Lotyšsko            | 60,2  | 6,8%  |
| 8              | Slovinsko           | 20,8  | 2,3%  |
| 9              | Cyprus              | 9,7   | 1,1%  |
| 10             | Litva               | 5,7   | 0,6%  |
| 11             | Estónsko            | 1,0   | 0,1%  |
| 12             | Malta               | 0,7   | 0,1%  |
|                | Spolu               | 890,1   | 100,0%                                      |

Riziko v súvislosti s členskými štátmi sa týka úverov od EIB, MFA a Euratomu poskytnutých pred pristúpením k EÚ a pôžičiek poskytnutých v rámci nástroja PB.

#### **4.3. Riziko spojené s tretími krajinami**

Na začiatku roka 2010 bude fond znášať ročné maximálne riziko súvisiace s tretími krajinami vo výške 1 234 miliónoch EUR (dané riziko predstavuje sumy splatné v roku 2010 za predpokladu, že nesplácané úvery nie sú splatné v predstihu). V ďalšej tabuľke sa uvádza desať krajín s najvyššou celkovou nesplatenou sumou. Pripadá na ne 64 % rizika znášaného fondom. Hospodárska situácia týchto krajín sa analyzuje a objasňuje v PDÚK.

Tabuľka 3: Poradie 10 najdôležitejších tretích krajín podľa ich rizikovej expozície v súvislosti s maximálnym rizikom znášaným fondom na začiatku roka 2010 (v miliónoch EUR)

| Poradie                        | Krajina      | Maximálne riziko<br>(mil. EUR,<br>zaokrúhlene) | % z celkového<br>maximálneho<br>rizika |
|--------------------------------|--------------|--|--|
| 1                              | Turecko      | 343,9  | 21,8%                                  |
| 2                              | Egypt        | 202,8  | 12,9%                                  |
| 3                              | Maroko       | 152,2  | 9,7%                                   |
| 4                              | Tunisko      | 149,1  | 9,5%                                   |
| 5                              | Južná Afrika | 89,3   | 5,7%                                   |
| 6                              | Libanon      | 70,6   | 4,5%                                   |
| 7                              | Brazília     | 63,1   | 4,0%                                   |
| 8                              | Srbsko       | 61,5   | 3,9%                                   |
| 9                              | Sýria        | 56,9   | 3,6%                                   |
| 10                             | Jordánsko    | 44,2   | 2,8%                                   |
| Spolu za všetkých<br>10 krajín |              | 1 233,6  | 78,3%                                  |

Fond pokrýva zaručené úvery 44 krajín, ktorých splatnosť siaha až do roku 2039. Podrobné údaje o jednotlivých krajinách sú uvedené v tabuľke A2 v PDÚK.

#### 4.4. Globálne riziko kryté rozpočtom

Celkovo sa rozpočtom v roku 2010 bude kryť suma 2 465 miliónov EUR, čo predstavuje sumy splatné v priebehu tohto obdobia, z čoho 36 % sú sumy splatné členskými štátmi (pozri tabuľku A2 v PDÚK).

#### 4.5. Vývoj rizika

- Nástroj platobnej bilancie

Po období výrazného poklesu sa v druhom semestri 2009 začalo svetové hospodárstvo stabilizovať. Finančné podmienky na finančných trhoch sa postupne zlepšovali. Ťarcha medzinárodnej krízy však mala stále dosah na všetky členské štáty, najmä na tie, ktoré zatiaľ neprijali euro. Aktivácia nástroja strednodobej finančnej pomoci EÚ (nástroj PB) v decembri 2008 pomohla niektorým z týchto krajín obnoviť dôveru investorov. Celkový strop tohto

nástroja sa v decembri 2008<sup>22</sup> a v máji 2009<sup>23</sup> zvýšil na 50 miliárd EUR, aby EÚ bola aj naďalej schopná rýchlo reagovať na ďalšie možné žiadosti o pomoc na podporu PB.

- Európsky finančný stabilizačný mechanizmus (EFSM)

Finančná pomoc v rámci EFSM môže mať podobu úveru alebo úverovej linky, pričom ručenie sa zaručuje z rozpočtu EÚ. Závery Rady pre hospodárske a finančné záležitosti (ECOFIN) obmedzujú celkový strop mechanizmu na 60 miliárd EUR<sup>24</sup>, ale právne obmedzenie sa uvádza v článku 2 ods. 2 nariadenia Rady, podľa ktorého je zostatková suma obmedzená na rezervu dostupnú v rámci stropu<sup>25</sup> vlastných zdrojov. Mechanizmus zatiaľ nie je aktivovaný.

- Úvery v rámci makrofinančnej pomoci

Úvery makrofinančnej pomoci tretím krajinám boli predmetom individuálnych rozhodnutí Rady<sup>26</sup> a od nadobudnutia účinnosti Lisabonskej zmluvy sú predmetom rozhodovania Európskeho parlamentu a Rady.

- Úvery od Euratomu

Úvery od Euratomu členskými štátmi alebo niektorým oprávneným nečlenskými krajinami (Ruská federácia, Arménsko, Ukrajina) sú ohraničené stropom 4 miliardy EUR, z čoho sa už použilo približne 85 %. Zostávajúca suma k dispozícii predstavuje približne 600 miliónov EUR.

Vyplatenie tretej (a poslednej) tranže v rámci úverovej dohody súvisiacej s projektom K2R4 na Ukrajinu (10,3 milióna USD) sa uskutočnilo 12. októbra 2009.

- Úvery od EIB

Predchádzajúci všeobecný mandát EIB vzťahujúci sa na obdobie rokov 2000 až 2007 uplynul 31. júla 2007. K tomuto dňu boli podpísané zmluvy, ktoré predstavujú 98 % celkového stropu v rámci tohto mandátu (20 060 miliónov EUR – pozri tabuľku A5 v PDÚK). K 31. decembru 2009 ostávalo v rámci tohto mandátu vyplatiť celkovú sumu 3 988 miliónov EUR, ktorú je však možné vyplatiť so zárukou EÚ do 10 rokov od skončenia mandátu, kedy záruka EÚ na všetky nevyplatené sumy uplynie.

Na základe návrhu Komisie na zmenu a doplnenie právneho základu vonkajšieho mandátu EIB na zostávajúce finančné plány bežného finančného obdobia 2007 – 2013<sup>27</sup> musia

---

<sup>22</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 1360/2008 z 2. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 332/2002, ktorým sa zavádza systém strednodobej finančnej pomoci pre platobné bilancie členských štátov (Ú. v. EÚ L 352, 31.12.2008, s. 11 – 11).

<sup>23</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 431/2009 z 18. mája 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 332/2002, ktorým sa zavádza systém strednodobej finančnej pomoci pre platobné bilancie členských štátov (Ú. v. EÚ L 128, 27.5.2009, s. 1 – 2).

<sup>24</sup> Pozri tlačovú správu o mimoriadnom zasadnutí Rady Ecofin z 9. a 10. mája 2010 ([http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms\\_data/docs/pressdata/en/ecofin/114324.pdf](http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/114324.pdf)).

<sup>25</sup> Nariadenie Rady (EÚ) č. 407/2010 z 11. mája 2010, ktorým sa zriaďuje európsky finančný stabilizačný mechanizmus (Ú. v. EÚ L 118, 12.5.2010, s. 1).

<sup>26</sup> Nadobudnutím účinnosti Lisabonskej zmluvy sa spolurozhodovací postup stáva riadnym legislatívnym postupom.

<sup>27</sup> KOM(2010)174 z 21. apríla 2010.

Parlament a Rada prijať príslušné rozhodnutie do 31. októbra 2011. Záruka Európskej únie sa obmedzuje na 65 % súhrnnej sumy vyplatených úverov a poskytnutých záruk v rámci finančných operácií EIB, zníženej o splatené sumy a zvýšenej o všetky súvisiace sumy, pričom maximálnym stropom je suma 27 800 miliónov EUR<sup>28</sup>. V rámci tohto mandátu bola k 31. decembru 2009 podpísaná celková suma 11 928 miliónov EUR, z ktorej k tomuto dátumu zostalo nevyplatených 8 884 miliónov EUR (pozri tabuľku A6 v PDÚK).

## **5. NESPLÁCANIE, AKTIVÁCIA ZÁRUK A NEDOPLATKOV ROZPOČTU**

### **5.1. Platby z peňažných zdrojov**

Komisia čerpá z vlastných peňažných zdrojov, aby sa predišlo oneskoreniu a následným nákladom na splácanie jej úverových operácií v prípade, že dlžník mešká so splátkami EÚ<sup>29</sup>.

### **5.2. Platby z rozpočtu**

V rámci rozpočtového článku 01 04 01 „Záruky Európskeho spoločenstva za úvery“ sa nepožadovali žiadne rozpočtové prostriedky, keďže v druhom polroku 2009 sa nesplácanie nezaznamenalo.

### **5.3. Aktivácia Garančného fondu pre vonkajšie opatrenia**

V prípade, že príjemca úveru pre tretie krajiny poskytnutého alebo zaručeného EÚ sa oneskorí s platbou, garančný fond je vyzvaný, aby pokryl nesplatenú splátku v lehote troch mesiacov od dátumu splatnosti platby<sup>30</sup>.

Počas druhého polroka 2009 nebol fond vyzvaný na pokrytie platieb.

## **6. GARANČNÝ FOND PRE VONKAJŠIE OPATRENIA**

### **6.1. Spätne získané prostriedky**

K 31. decembru 2009 fond neevidoval nedoplatky, ktoré sa majú získať späť.

### **6.2. Aktíva**

K 31. decembru 2009 predstavovali čisté aktíva<sup>31</sup> fondu sumu 1 333 590 221 EUR.

### **6.3. Cieľová suma**

Fond musí dosiahnuť primeranú úroveň (cieľovú sumu) stanovenú na 9 % celkových nesplatených kapitálových záväzkov vyplývajúcich z každej operácie plus vzniknutý úrok.

---

<sup>28</sup> Táto suma sa skladá zo základného stropu s pevne stanovenou maximálnou sumou 25 800 miliónov EUR a doplnkového mandátu vo výške 2 000 miliónov EUR. O aktivácii doplnkového mandátu môže rozhodnúť Európsky parlament a Rada v rámci strednodobého prieskumu.

<sup>29</sup> Pozri článok 12 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 z 22. mája 2000, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 94/728/ES, Euratom o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 130, 31.5.2000, s. 1 – 12).

<sup>30</sup> Ďalšie informácie sa uvádzajú v oddiele 1.4.3 PDÚK.

<sup>31</sup> Celkové aktíva fondu znížené o vzniknuté záväzky (poplatky EIB a poplatky za audit).

Pomer medzi zdrojmi fondu (1 333 590 221 EUR) a nesplatenými kapitálovými záväzkami<sup>32</sup> (16 360 727 665 EUR) v zmysle nariadenia o fonde sa mierne znížil z 8,39 % k 30. júnu 2009 na 8,15 % k 31. decembru 2009.

Ku koncu roka 2009 boli zdroje fondu nižšie než cieľová suma. Na základe pravidiel vytvárania rezerv podľa nariadenia o garančnom fonde sa do predbežného návrhu rozpočtu na rok 2011 vložila suma 138 880 000 EUR. Táto suma sa do fondu prevedie z rozpočtu začiatkom januára 2011.

## **7. HODNOTENIE RIZÍK: HOSPODÁRSKA A FINANČNÁ SITUÁCIA TRETÍCH KRAJÍN S NAJvyššOU MIEROU VYSTAVENIA RIZIKU**

### **7.1. Ciele**

V predchádzajúcich oddieloch tejto správy sú uvedené informácie o kvantitatívnych aspektoch rizika, ktoré znáša rozpočet v súvislosti s tretími krajinami. Mala by sa však posúdiť aj kvalitatívna stránka rizík, ktoré závisia od druhu operácie a bonity dlžníkov (pozri uvedený oddiel 4.3).

### **7.2. Metódy posudzovania rizika**

Posudzovanie rizík uvedené v PDÚK vychádza z informácií o hospodárskej a finančnej situácii, ratingov a iných známych skutočnosti týkajúcich sa krajín, ktoré dostali zaručené úvery. Toto posúdenie nezahŕňa odhady očakávaných strát a spätne získaných prostriedkov, ktoré sú neodvratne veľmi neisté.

V ukazovateľoch rizikovosti krajín zahrnutých do tabuliek v PDÚK sa uvádza vývoj rizika platobnej neschopnosti. Táto analýza sa v oddiele 2 PDÚK uvádza pre krajiny, ktoré predstavujú v roku 2009 pre rozpočet najvyššiu mieru úverového rizika, a pre krajiny, ktoré sú priamo vystavené riziku v súvislosti s rozpočtom (úvery od MFA a Euratomu).

---

<sup>32</sup> Vrátane vzniknutých úrokov.